

## **POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W URZĘDZIE GMINY SOCHOCIN**

### **Rozdział I Cele i założenia polityki zarządzania ryzykiem**

§1. Celem wprowadzanej Polityki zarządzania ryzykiem zwanej dalej „Polityką „, jest:

- 1) zapewnienie spójnego i jednolitego modelu systemu zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy Sochocin , zgodnie z powszechnie przyjętymi w jednostkach sektora finansów publicznych standardami kontroli zarządczej,
- 2) poprawa funkcjonowania Urzędu Gminy Sochocin we wszystkich obszarach zarządzania oraz obniżenie ewentualnych skutków zdarzeń do akceptowanego poziomu .

§2. Ilekroć w Polityce mowa jest o:

- 1) **ryzyku**- należy to rozumieć jako możliwość zaistnienia zdarzenia , które negatywnie wpływa na realizację założonych celów. Ryzyko jest mierzone prawdopodobieństwem wystąpienia i siłą oddziaływania,
- 2) **czynnik ryzyka**- okoliczności, stan prawny, stan faktyczny, które mogą wywołać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- 3) **mechanizmy kontroli**- element systemu zarządzania, zasady określone przez przepisy prawa lub wewnętrzne akty normatywne mające ograniczyć prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka lub zniwelować negatywne skutki zdarzenia związanego z ryzykiem.
- 4) **analiza ryzyka** – ocena ryzyka pod kątem możliwych skutków jego oddziaływania oraz prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka,
- 5) **zarządzanie ryzykiem**- system działań zmierzających do obniżenia ryzyka do poziomu akceptowanego, przy uwzględnieniu kosztów działania. Obejmuje identyfikowanie ryzyka , jego ocenę oraz reakcję na nie. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje swym działaniem wszystkie szczeble zarządzania i procesy decyzyjne.

### **Rozdział II**

#### **Zakres podmiotowy polityki zarządzania ryzykiem**

§ 3. 1. Przed przystąpieniem do identyfikacji ryzyka występującego w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Gminy , kierownicy Wydziałów Urzędu Gminy Sochocin ustalają plan pracy obejmujący cele i zadania do realizacji.

2. Do planu pracy, o którym mowa w ust.1. co najmniej raz w roku należy opracować wykaz możliwych do wystąpienia ryzyk wraz z funkcjonującymi jak i proponowanymi mechanizmami kontrolnymi ograniczającymi występujące ryzyko.

3. Przy identyfikacji ryzyka należy :

- 1) zidentyfikowane ryzyko poddać analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka i możliwych jego skutków,
- 2) określić poziom ryzyka,
- 3) dokonać hierarchizacji ryzyka (uporządkować je malejąco według ocen),
- 4) do każdego ryzyka określić rodzaj wymaganej reakcji (mechanizmów kontroli),
- 5) określić działanie, które należy podjąć w celu zmniejszenia możliwości wystąpienia danego ryzyka do poziomu akceptowanego.

### Rozdział III

#### Zasady odpowiedzialności za realizację polityki zarządzania ryzykiem

§5. Do zadań kierowników komórek organizacyjnych należy:

- 1) określanie celów i zadań ,
- 2) zidentyfikowanie ryzyk , jakie mogą zagrozić realizacji poszczególnych celów,
- 3) analiza zidentyfikowanych ryzyk w celu określenia prawdopodobieństwa i możliwych skutków wystąpienia danego ryzyka,
- 4) podjęcie działań w celu zmniejszenia wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia zidentyfikowanych ryzyk, tj. zastosowanie odpowiednich mechanizmów kontroli,
- 5) dokumentowanie procesu analizy i oceny ryzyka.

### Rozdział IV

#### Interpretacja wyników analizy ryzyka i zarządzanie

§6. W ramach realizacji procesu zarządzania ryzykiem dokonuje się przeglądu istniejących mechanizmów kontrolnych, zawartych w wewnętrznych zarządzeniach , regulaminach, instrukcjach. Reakcja w odniesieniu do każdego istotnego ryzyka podejmowana będzie na podstawie uzyskanych wyników z analizy ryzyka.

§7.1. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega analizie mającej na celu oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia oraz stopień jego oddziaływania na funkcjonowanie jednostki.

2. Sposób określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka należy uszeregować według niżej wskazanej tabeli :

| opis   | bardzo mało prawdopodobne   | mało prawdopodobne                             | Prawdopodobne                                   | Bardzo prawdopodobne  |
|--|---|--|---|---|
| Podane w procentach prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka w ciągu roku wraz z opisem | 0-25%-ryzyko występuje średnio raz na pięć lat , małe prawdopodobieństwo wystąpienia w danym roku | 26-50%- ryzyko występuje średnio raz na 3 lata | 51-75% ryzyko występuje średnio raz na dwa lata | 76-100%- ryzyko występuje często , jest duże prawdopodobieństwo, że wystąpi w danym roku budżetowym |
| Skala ocen   | 1   | 2  | 3   | 4   |

3. Do określenia stopnia oddziaływania skutku wystąpienia ryzyka na realizację celów stosuje się następującą poziomą istotności ryzyka według poniżej przedstawionej tabeli

| poziom istotności ryzyka | Maly   | Średni  | poważny   | krytyczny   |
|--------------------------|--|---|---|---|
| opis                     | rozwiązanie problemu wymagało będzie nieznacznego nakładu czasów przy użyciu niewielkich zasobów. Problem nie spowoduje trwałej szkody i będzie miał niewielki wpływ na wyniki finansowe | rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu i użycia zasobów-w tym kierownictwa. Może dojść do zachwiania przy realizacji kluczowego celu. | rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu i udziału kierownictwa wyższego szczebla. Usunięcie skutków może być niemożliwe. Wywrze istotny wpływ na wynik finansowy, prawdopodobnie doprowadzi do niezrealizowania celu. | rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla. Usunięcie skutków może być niemożliwe bez konsekwencji. Wywrze istotny wpływ na wynik finansowy i/lub stanie się wydarzeniem publicznym. Nastąpi brak realizacji kluczowego celu. |
| Skala ocen               | 1  | 2   | 3   | 4   |

4. Poziomą istotności ryzyka przedstawia się następująco:

- 1) ryzyko niskie (przy skali ocen 1,1 , 1,2, 2,1)- jest akceptowane, nie ma potrzeby podejmowania żadnych działań(należy monitorować czy jest prawidłowo kontrolowane),
- 2) ryzyko średnie ( przy skali ocen 2,2; 2,3;3,2)- nie jest akceptowane jest sygnałem do podjęcia działań naprawczych ponieważ nie monitorowane może wywrzeć negatywny wpływ na kluczową działalność podmiotu,
- 3) ryzyko wysokie- (przy skali ocen 3,3; 3,4; 4,3; 4,4 jest ryzykiem nieakceptowanym i wymaga podjęcia działań w celu jego zminimalizowania do poziomu akceptowanego. Zagroza realizacji celów i kluczowej działalności podmiotu.

§8. Ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka wymaga podjęcia działań ograniczających je do tego poziomu poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa zaistnienia (reakcja na ryzyko).

§9.1. Metody reakcji na ryzyko to:

- 1) tolerowanie – akceptowanie na znikomy stopień szkodliwości,
- 2) przeniesienie ryzyka-przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu np. usługi ubezpieczenia mienia.
- 3) przeciwdziałanie – podjęcie zdecydowanych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadzących do likwidacji lub znacznego ograniczenia ryzyka –zastosowanie mechanizmów kontroli zarządczej .

2. Przed wyborem odpowiedniej reakcji na ryzyko należy dokonać analizy:

- 1) przyczyny (źródła) ryzyka i możliwych scenariuszy rozwoju wydarzeń,
- 2) istniejących mechanizmów kontroli stosowanych w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka,
- 3) skuteczności istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakresu, w jakim przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 10. 1. Kierownicy Wydziałów w Urzędzie Gminy Sochocin do dnia 28 lutego każdego roku dokonują identyfikacji ryzyka, oceny ryzyka oraz ustalają metodę przeciwdziałania ryzyku na „Arkuszu identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku” zwanego dalej „arkuszem” według wzoru stanowiącego załącznik do Polityki.

2. Przewidywane ryzyka należy odnotować w arkuszach, natomiast dla ryzyka przekraczającego akceptowany poziom ryzyka należy podać planowane działania jego obniżenia do dopuszczanego poziomu.

3. Arkusze przedkładane są kierownikowi Wydziału Kontroli Promocji i Komunikacji Społecznej w terminie wskazanym w ust. 1.

4. Kierownik Wydziału Kontroli Promocji i Komunikacji Społecznej w terminie do 15 marca każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk przekraczających akceptowany poziom ryzyka oraz planowane metody naprawcze i przedstawia go Wójtowi Gminy Sochocin.

## **Rozdział V**

### **Postanowienia końcowe**

§ 11. Osoby odpowiedzialne za wypełnienie arkuszy, o których mowa w § 10 ust.1, zapewniają stosowanie metod przeciwdziałania ryzyku ustalonych w arkuszu, a w razie zaistniałej potrzeby przygotowują projekty stosownych aktów wewnętrznych określających mechanizmy kontroli i przedstawiają je Wójtowi w celu ich akceptacji i wprowadzenia do stosowania.

§12. Wyniki oceny poziomu zidentyfikowanego ryzyka są wykorzystywane do poprawy efektywności systemu kontroli zarządczej.

### ARKUSZ IDENTYFIKACJI RYZYKA , OCENY ORAZ OKREŚLENIA METODY PRZECIWDZIAŁANIA RYZYKU

| Identyfikacja ryzyka |             | Analiza ryzyka                  |   |   | Przeciwdziałanie ryzyku        |  |   |
|----------------------|-------------|---------------------------------|---|---|--------------------------------|--|---|
| I.p.                 | Cel/zadanie | Opis ryzyka<br>(na czym polega) | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia ryzyka<br>(ocena) | Stopień<br>oddziaływania<br>ryzyka<br>(ocena) | Poziom<br>istotności<br>ryzyka | Planowana<br>metoda<br>przeciwdziałania<br>ryzyku<br>(reakcja na<br>ryzyko-<br>nazwa/opis) | Właściciel<br>ryzyka<br>(osoba<br>odpowiedzialna<br>za nadzór<br>zagadnień w<br>tym obszarze) |
| 1.                   |             |                                 |   |   |                                |  |   |
| 2.                   |             |                                 |   |   |                                |  |   |
| 3.                   |             |                                 |   |   |                                |  |   |
| 4.                   |             |                                 |   |   |                                |  |   |

Sporządził (a) : .....

w dniu.....